

Geachte redactie .....

Voor deze rubriek kwam het volgende e-mailbericht binnen van Leny van Rossenberg namens het alfa-team van het ID College in Alphen aan den Rijn. We hebben daarop reacties van drie ROC's binnengekregen, te weten van Marie-José Sluijsmans van het ROC ter Aa in Helmond, van Thea Driessen van ROC Zadkine (Maximiliaanstraat) te Rotterdam en van Annemie Koenders van ROC Gilde Opleidingen te Venlo.

Geachte redactie,

Binnen ons alfa-team overwogen we, na een aantal jaren gewerkt te hebben met 7/43, om over te stappen op de Alfa-methode van Malmberg. Er leven bij ons echter nog een aantal vragen over het werken met deze methode te weten:

- De angst bestaat, dat de cursisten met deze methode blijven steken in het globaal lezen en niet toekomen aan het echte lezen. Is deze angst gerechtvaardigd? Is er al iets te zeggen over het rendement van het werken met de methode Alfa?
- Is de voorbereidingstijd voor het werken met Alfa (onderdeel lezen / schrijven) vergelijkbaar met de tijd die nodig is voor de voorbereiding van 7/43?
- Welke toets wordt er gebruikt tijdens de intake? Wordt er alleen getoetst op lezen/schrijven of ook op spreken/luisteren?
- In hoeverre is het mogelijk om cursisten tussendoor te laten instromen? Hoe worden deze tussentijdse instromers getoetst?
- Is het mogelijk om cursisten, die gewend zijn om met 7/43 te werken, met de methode Alfa te laten werken? Ook deze cursisten zullen ergens halverwege moeten instromen. Welke criteria kun je dan hanteren bij plaatsing ergens in het traject?

Graag zouden wij reacties ontvangen van instellingen, die reeds veel ervaringen hebben opgedaan met de methode Alfa.

De antwoorden vanuit de drie ROC's worden hieronder per vraag weergegeven.

Blijven cursisten hangen in globaal lezen?

Marie-Jose (Vooraf: Ik heb 2 jaar met de methode *Alfa* gewerkt. Eén groep was een NT2-vrouwengroep, die twee maal per week bij elkaar kwam en die stagneerde, de andere groep was een gemengde ALFA-NT2groep die vier maal per week een dagdeel les had. Mijn ervaringen zijn niet recent. Ik werk nu al 2 jaar alleen nog maar met *Alfa-flex*.)

De ervaringen in de vrouwengroep waren gemengd: alle deelnemers waren, toen gestart werd met Alfa op weg naar niveau 1A. De grote pré van Alfa is de functionaliteit. De vrouwen werden alerter en gingen actief mee doen. Ze gingen beter met het materiaal om dat ze in hun dagelijks leven tegenkwamen. Ze begrepen bijvoorbeeld de kassabonnen beter. Technisch gezien gingen ze niet beter lezen. Verder zakten de verworvenheden wel meteen weer weg, zo gauw het hoofdstuk losgelaten werd. Methodegebonden oefeningen en toetsen werden tijdens het behandelde hoofdstuk redelijk gemaakt, maar voor hoofdstuk 2 gold dat al niet meer. Het werd als heel moeilijk ervaren en de prestaties en interesse gingen achteruit. Tevens slaagde niemand van de vrouwen erin om een toetsje uit hoofdstuk 1 nogmaals voldoende te maken. Voor deze groep hebben we toen de lestijd voor schriftelijke vaardigheden opgesplitst in 50% Alfa en 50% werken met een eigengemaakte uitbreiding van 7/43 en later met Alfa-flex. Alhoewel deze aanpak de vrouwen beter beviel, was er veel enthousiasme van mijn kant nodig om de deelnemers actief te houden bij Alfa. De technische leesproblemen werden ook niet opgelost door de methode Alfa.

De andere groep was op weg naar

niveau 1C. Op dat moment was boek 3 nog niet uit, maar we zijn gestart met boek 2. Voor een gedeelte van de mensen, die al langer les hadden en die dreigden te stagneren, werkte de aanpak wel. Het ging soms moeizaam, omdat men het saai ging vinden om lang met bijv. officiële brieven bezig te zijn. Ze waren ook niet gewend om alsmaar zo actief te zijn en niet altijd bereid om hun privé leven bij het schoolse proces te betrekken. Ik moet zeggen dat ik dat ook moeilijk vond. Hoe kun je een brief van de gemeente aan een deelnemer behandelen met bewaking van zijn privé-omstandigheden? Hoe kun je een afschrift van de bank van een deelnemer centraal stellen? Want functioneel is bij Alfa heel functioneel en dat is ook de kracht ervan.

Thea:

Voor zover ik het ervaar is die angst niet gerechtvaardigd. Veel cursisten (niet allemaal) gaan uit zichzelf enigszins letters en lettergrepen "hakken en plakken." Je biedt namelijk de letters ook los aan en niet alleen in hele woorden.

Over het rendement van het werken met Alfa kan ik nog niet veel zeggen omdat ik pas een jaar bezig ben. Ik heb wel het idee dat ze zeker niet langzamer maar eerder sneller gaan dan met bijv 7/43 en bijbehorende delen van de NBC-methode.

Annemie:

Wij gebruiken de methode *Alfa* in combinatie met de methode 7/43. De reden hiervoor was dat wij merkten dat het veel langer duurde voordat de cursisten leerden lezen en schrijven. Zelf wilden ze veel sneller. De methode *Alfa* heeft wel voordelen voor het leren spreken en luisteren en vooral het communicatieve vind ik heel erg goed in Alfa.

Het rendement van het alleengebruik van de methode *Alfa* is lager dan van de methode 7/43 (voor lezen en schrijven). De cursisten vinden het werken met de methode *Alfa* ook veel moeilijker.

Is de voorbereidingstijd voor het werken met Alfa (onderdeel lezen/schrijven) vergelijkbaar met de tijd die nodig is voor de voorbereiding van 7/43?

Marie-José:

Als je alleen met 7/43 werkt en je moet alles erbij maken, dat je nog nodig hebt, is dat een heel karwei, maar je kunt het meeste hergebruiken. *Alfa* is functioneel en zoals ik al

zei, functioneel betekent niet alleen materiaal dat de deelnemers herkennen maar ook dat ze het thuis wel eens zien. Nee, de eigen woonomgeving is uitgangspunt voor de aanpak. Dit betekent: steeds weer samen met de deelnemer aan de slag gaan met het materiaal dat hij/zij meebrengt. Uit dit materiaal haal je dus ook de technische oefeningen, die deze deelnemer en/of groep nodig heeft. Het is dus heel veel werk! Het vraagt ook van de docent een andere houding ten opzichte van de leerstof en ten opzichte van de deelnemer. Het vraagt dus veel energie. Dit laat onverlet dat deze (nieuwe/andere) houding een goede zaak is.

Thea:

De methode *Alfa* vergt meer voorbereiding zeker in de eerste clusters. Dit omdat er maatwerk geleverd wordt want men gaat gelijk aan de slag met persoonlijke gegevens. Na verloop van tijd wordt de voorbereidingstijd vergelijkbaar.

Annemie:

Vorbereidingstijd heb je meer nodig aangezien er veel dingen in *Alfa* aangepast moeten worden aan de cursisten.

Welke toets wordt er gebruikt tijdens de intake? Wordt er alleen getoetst op lezen/schrijven of ook op spreken/luisteren?

Marie-José:

Hierop moet ik het antwoord schuldig blijven. Als je dit antwoord wilt hebben ga ik er achter aan. Ik ken een toets die we gebruiken, de betreft lezen en schrijven.

Thea:

Weet ik niet.

Annemie:

Tijdens de intake gebruik ik de Alfatoets van ICE. In deze toets zitten alle vaardigheden. Een heel belangrijk onderdeel vind ik de studievoordigheden die getoetst kunnen worden.

In hoeverre is het mogelijk om cursisten tussendoor te laten instromen? Hoe worden deze tussentijdse instromers getoetst?

Thea:

Instromen is moeilijk maar kan volgens mij wel. Hoe instromers getoetst worden weet ik niet. Waarschijnlijk hetzelfde als iedereen. Het hangt van de docent af of zij/hij de cursist kan

plaatsen. Cursisten die eerder met 7/43 etc. gewerkt hebben kunnen goed instromen. bijvoorbeeld bij cluster 4.

Annemie:

Tussentijdse instromers worden bij ons ook getoetst via de intake-toets en er wordt dan hoofdzakelijk gescreend op het lezen en schrijven. Vanaf het komende schooljaar worden de onderdelen lezen en schrijven, spreken en luisteren in aparte groepen aangeboden, zodat een cursist in twee verschillende groepen kan zitten voor de verschillende vaardigheden.

De methode *Alfa* heeft een cyclische opbouw, zodat de instromers vaak de stof evengoed nog een keer aangeboden krijgen. Alleen de basiswoorden (globaalwoorden) zijn wel belangrijk voor het vervolg en daar moet je dan rekening mee houden.

Is het mogelijk om cursisten, die gewend zijn om met 7/43 te werken, met de methode Alfa te laten werken? Ook deze cursisten zullen ergens halverwege moeten instromen. Welke criteria kun je dan hanteren bij plaatsing ergens in het traject?

Marie-José:

Deelnemers die gewend zijn om met 7/43 te werken kunnen rustig aan de slag met Alfa. Op weg naar 1A, gewoon vooraan starten met boek 1, voor de anderen heb ik gemerkt dat boek 2 best moeilijk is voor mensen die op weg zijn naar 1C. Maar mijn ervaringen zijn al van enige tijd geleden. De technische oefeningen moeten toch heel veel door de docent gemaakt worden. Ik heb geen ervaring met boek 3.

Thea:

Ja. Iedere cluster heeft een leerstofafhankelijke toets, probeer hoever ze er mee komen. Vergelijk eventueel de geleerde letters. Als het goed is wordt naast 7/43 ook aan alledaagse, herkenbare onderwerpen gewerkt en dan is het zeker geen probleem. Andere criteria hanteer ik niet. Misschien kan een algemene vorderingstoets (leerstof onafhankelijk) in de toekomst uitkomst brengen.

Annemie:

Om nu over te stappen op *Alfa* en dan criteria zoeken om een goede overstap te maken is moeilijk, want na boekje 3 van 7/43 beheerst een cursist niveau 1 al en bij *Alfa* heeft hij 3 grote delen voor niveau 1 te doorlopen.

Slotopmerkingen

Marie-José:

Ik zou nog willen opmerken dat de meningen over *Alfa* nogal verschillend zijn. De lijn binnen onze instelling is wat lezen en schrijven betreft: *Alfa-flex*. Deze kent een functionele drieslag. Het is een structurele aanpak met een functioneel aspect. Dit aspect is geen ondergeschoven kindje, maar een wezenlijk onderdeel van de methode.

Mijn mening over *Alfa* is dat het aan een wezenlijk onderdeel van het leerproces ruimte geeft, maar dat je nooit om een structurele aanbieding heen kunt en hierin voorziet Alfa naar mijn mening onvoldoende. Samen met een structuurmethode kan het een belangrijke rol vervullen op de soms lange weg naar zelfverantwoordelijk leren.

Thea:

Verder vind ik dat de *Alfa-leerlijn* beter aansluit bij de KSE-eindtermen voor alfa-cursisten. In deze methode wordt meer aandacht besteed aan de taalgebruikssituaties en de tekstenmerken die daar beschreven worden in blok 01-08.

Ik vind het een erg mooie en goede methode. Prettiger en leerzamer dan 7/43 etc. omdat hij beter aansluit bij de leefwereld van de meeste cursisten. Nadeel vind ik de vele losse papieren, zoals zoekbladen, kopieerbladen, schrijfborden etc. De map wordt zo zwaar dat hij regelmatig open valt. Dan is het een puinhoop die de cursisten niet overzien.

Ik ben nu bij cluster 4 en ga zeker door volgend jaar.

Annemie:

Vaak hoor je dat ROC's een andere indeling maken. Zelf hebben we dit ook gedaan, nl.:

1. Start *Een zekere woordenschat*
- 7/43 deel 1 en 2 parallel aan *Alfa* cluster 1 en 2
- 7/43 deel 3, 4 en 5 parallel aan *Alfa* cluster 3 en 4
- 7/43 deel 6 en 7 parallel aan Cluster 5 en 6
- Het alfa-traject beëindigen met *Breekijzer* deel 1 en 2

Met dank aan de briefschrijvers:

Marie-José Sluijsmans

Thea Driessen

Annemie Koenders.